

PAGEO

PALLAS ATHÉNÉ GEOPOLITIKAI ALAPÍTVÁNY

Világgazdasági Fórum Afrikáról – Durban, Dél-afrikai Köztársaság

Czirják Ráhel

PAGEO Kutatóintézet - POLICY BRIEF – 2017. 05. 11.

2017. május 3-a és 5-e között, a dél-afrikai Durban-ben került megrendezésre a Világgazdasági Fórum Afrikáról szóló rendezvénye. A konferencián regionális és globális üzleti vezetők, kormányzati képviselők és a civil társadalom tagjai gyűltek össze, hogy meghatározzák azokat a prioritásokat, amik elősegíthetik a fekete kontinens inkluzív növekedését. A fórumon előadást tartott többek között Robert Mugabe, Ruanda államfője, Yoweri Kaguta Museveni, az Ugandai Köztársaság, valamint Jacob Zuma, a Dél-afrikai Köztársaság elnöke is.¹

A konferencia legfőbb kiinduló adatai:

- A gazdasági növekedés tekintetében a kontinens államai igen eltérő jövő elé néznek: az előrejelzések szerint a következő évben az **átlagos gazdasági növekedés 5% alatti lesz**, a nyersanyagárak csökkenése és Kína gazdasági növekedésének lassulása következtében. **Ám egyes országok**, a fokozódó külföldi tőkeberuházásoknak köszönhetően **akár 6%-ot is meghaladó növekedést** fognak tudni produkálni.
- Az afrikai országok közötti divergencia még szükségesebbé teszi, hogy a kontinens szembenézzen olyan kihívásokkal, mint például a **globális klímaváltozás**, vagy a **munkanélküli fiatalok** kérdése.
- A nyersanyagárak kedvezőtlen világpiaci alakulása újból felhívta a figyelmet a **gazdasági diverzifikáció**, a **feldolgozóipar felélesztése**, valamint az **innováció szükségességére**.
- A **negyedik ipari forradalom** új lehetőséget jelent Afrika számára, hogy inkluzív és fenntartható növekedést valósítson meg.
- Az elmúlt évtized fokozódó **infrastrukturális fejlesztései** számottevően **növelték Afrika kereskedelmi volumenét**. Ám további jelentős fejlesztésekre van szükség, ugyanis az UNECA (United Nations Economic Commission for Africa – ENSZ Afrikai Gazdasági Bizottsága) szerint például a tengerparttal nem rendelkező államok esetén a szállítási költségek az exportált áruk értékének 70%-át is kitehetik.

A konferencia legfontosabb megállapításai

A több mint 100 országból érkező, közel 1000 üzleti, politikai, civil vezető részvételével zajló esemény legizgalmasabb előadásainak, szekcióinak fő mondanivalói a következők voltak:

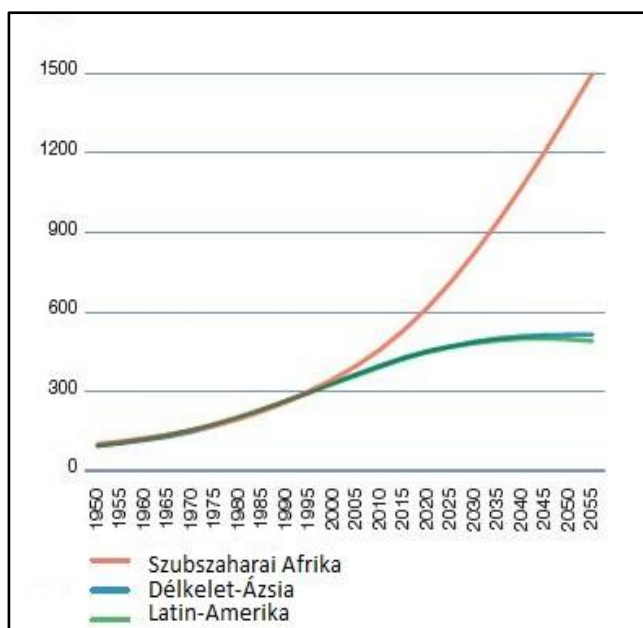
- **Harc az éhínség ellen:**² Az Oxfam ügyvezető igazgatója, Winnie Byanyima, a kontinenst jelenleg sújtó éhínség kapcsán egy olyan **három lépésből álló megvalósítási tervet** vázolt fel, amivel meg lehetne akadályozni milliók éhhalálát.
  1. A kormányoknak nyomásgyakorlással el kell érnie, hogy az egymás ellen harcoló csapatokat tárgyalóasztalhoz üljenek.
  2. Ezeknek a harcoló alakulatoknak be kell tartania a háborúzás szabályait, és engedniük kell a humanitárius segélyezés munkatársait megfelelően dolgozni.
  3. A nemzetközi közösségnek abba kell hagynia a fegyverek árusítását a konfliktussal terhelt zónákban, és biztosítaniuk kell, hogy a segélyek valóban célba érjenek.
- **Munkahelyteremtés a dinamikusan gyarapodó fiatalok számára:**³ bár a fekete kontinens bővelkedik tehetséges és képzett fiatalokban, a munkaképes korú lakosság dinamikus növekedése jelentős kihívást támaszt a munkahelyteremtés szempontjából Afrika gazdaságainak. Annak érdekében, hogy a fiatalok munkanélkülisége ne eskalálódhasson válsággá, szükség van a nemzetgazdaságok strukturális átalakítására, ami fokozza a termelékenységet és több munkahelyet teremt. Az gazdasági átalakítás folyamatában az élen járó országok: Mauritius, Dél-afrikai Köztársaság, Ruanda, Botswana, Marokkó, Namíbia, Algéria, Tunézia, Kenya és Elefántcsontpart.
- **Az inkluzív növekedés kulcsa Afrikában:**⁴ Elsie Kanza, a Világ gazdasági Fórum afrikai részlegének vezetője 3 lehetséges módot ismertetett, amelyek elősegíthetik a társadalmilag kiegyenlítettebb gazdasági növekedést:
- 1. **Mobilitáshoz kapcsolódó technológiák:** A kontinensen, a megfelelő közlekedési infrastruktúra hiányában, számottevő kihívást jelent a fizikai elérhetőség. Ám a technológiai fejlődés következtében ma már több olyan eszköz áll rendelkezésre, ami új lehetőségeket kínál mikro-szinten a vidéki térségekben, vagy az informális telepeken élő szegények számára, magasabb területi szinten pedig az országok közötti kereskedelmi, közlekedési kapcsolatokat erősítheti. Ilyen technológiákra, eszközökre példa a mobiltelefon – amivel az afrikaiak 70%-a rendelkezik –, a drónok – melyek forradalmasítják a kisméretű teherszállítást –, vagy a tavaly októberben átadott Etiópia-Dzsibuti gyorsvasút-vonal.
- 2. **A gyártási technológiák decentralizációja:** A fekete kontinens feldolgozóipara még mindig gyerekcipőben jár, amit az Afrikai Fejlesztési Bank adatai is alátámasztanak: **a kontinens késztermék-exportja 2005 és 2014 között megduplázódott, ám a globális késztermék-kivitelből részesedése még így is 1% alatt maradt.** Ezen javíthat többek között „a dolgok internete” (internet of things), vagy a 3D nyomtatás, amik liberalizálják a technológiához való hozzáférést, és decentralizálják a termelést.
- 3. **Feltörekvő afrikai feltalálók újragondolják a kontinens adottságaihoz igazodó megoldásokat:** A kontinensen számos olyan kihívás létezik, amit csak innovatív megoldásokkal lehet kezelni, mint például a lakhatás: a becslések szerint 2050-re 700 millió új hajlékra lesz szükség. Egy dél-afrikai innovátor találmánya – újrahasonított papírból készült téglák – fontos szerepet játszhat a növekvő lakhatási igények kielégítésében. Ám ahhoz, hogy az ilyen, és ehhez hasonló kreatív megoldások a gyakorlatban is megvalósulhassanak, a politikai döntéshozóknak olyan környezetet kell teremteniük, amiben a szellemi tulajdonjogok biztonságban vannak, és amiben a vállalkozások versenyképesen működhetnek.
- **Afrikai Versenyképességi Jelentés:**⁵ A konferencián került bemutatásra az Afrikai Fejlesztési Bank, a Világbank és a Világ gazdasági Fórum együttműködése révén született jelentés, amit a következő alfejezetben foglalunk össze.

Afrika Versenyképességi Jelentés⁶

Az ideai jelentés a fekete kontinens demográfiai kihívásaira és lehetőségeire fókuszál. Ezzel kapcsolatosan pedig a munkahelyteremtés és az urbanizáció témakörét járja körül részletesebben. A dokumentum útmutatóként igyekszik szolgálni, az ajánlások gyakorlati megvalósításához.

Munkahelyteremtés szükségessége Afrikában: A Versenyképességi Jelentés előrejelzése szerint a **munkaképes-korúak száma 2030-ra 70%-kal fog növekedni, kb. 450 millió főre.** Ám a jelenlegi tendenciák folytatódásával közülük csak 100 milliónak lesz stabil állása 2 évtized múlva. Azok az országok, amelyek időben **képesek végrehajtani** a szükséges szakpolitikai **beavatkozásokat, profitálhatnak a népességnövekedésből.** Ám a szükséges lépések elmaradása esetén **jelentős társadalmi feszültségekkel** kell kalkulálni, ami a munkanélküliségből, ezen belül is elsősorban a fiatalok munkanélküliségéből fog fakadni.

1. ábra: A munkaképes korúak (15-64 éves) száma (1950-2055, millió fő)⁷

A szükséges **munkahelyek 90%-á a magánszektorban kell kitermelnie**, ám ehhez az állami vezetőknek olyan üzleti környezetet kell teremteniük, ami serkenti a

vállalkozói kedvet és fokozza a gazdasági termelékenységet. Ehhez pedig **strukturális reformra**, és a **versenyképességet fokozó faktorokba** – mint például az infrastruktúra, oktatás, intézmények, technológia, egészségügy – történő **beruházásokra** van szükség.

Urbanizáció: Az afrikai városi lakosság dinamikus növekedése fokozódó terhet ró a városi infrastruktúrára. Ezen belül is egyre **égetőbb szükség van megfelelő minőségű és mennyiségű lakásra.** A probléma kezelése **szoros kapcsolatban áll a munkahelyteremtés kérdésével**, a lakhatásnak ugyanis multiplikátor hatása van: a lakhatási kérdés megoldása a munkaerő piaci kihívások megoldásához is hozzájárulhat. Összességében tehát arra van szükség, hogy az afrikai városok versenyképesebbé váljanak, amiben a következő 3 eszköz játszhat jelentős szerepet:

1. **Városi tervezés:** Ennek hiánya a városi versenyképességet akadályozhatja.
2. **Megfizethető lakhatás:** Ez nem csak az életkörülmények fejlesztése szempontjából fontos, hanem munkaerő piaci aspektusból is. A nyomornegyedekbe kényszerülő emberek ugyanis kisebb eséllyel lesznek képesek eljutni a munkahelyekre, csatlakozni a formális munkaerőpiachoz.
3. **Különleges gazdasági övezetek:** a megfelelő infrastruktúra és az optimális (gazdasági, jogi) szabályozás révén az **övezetek ösztönzőleg** hathatnak a helyi gazdaságra, ami egyrészt munkahelyteremtést eredményezhet, másrészt – közvetett hatásként – növelheti a városi szolgáltatások és infrastruktúra iránti fizetőképes keresletet, megteremtve ezzel a fejlesztések szükséges anyagi hátterét.

A konferencia során, Bah El Hadj, az Afrikai Fejlesztési Bank fő kutatási közgazdásza elmondta, hogy a kormányzatok többsége ma már tudatában van a lakhatási kérdés fontosságával, így általában rendelkeznek valamilyen lakáspolitikával. A problémát a tervek megvalósítása jelenti, többek között azért, mert nincs együttműködés az érintett felek – a kormányzat, piaci szereplők, lakosok – között.

Készítette: Czirják Ráhel

Felelős szerkesztő: Bendarzszevszkij Anton
Szerzők: Bendarzszevszkij Anton, Czirják Ráhel, Eszterhai Viktor, Gere László,
Klemensits Péter, Maráczai Fanni, Polyák Eszter, Vajda Zita

Kiadja a Pallas Athéné Geopolitikai Alapítvány ©
HU-1054 Budapest, Szabadság tér 8-9
www.geopolitika.hu

ISSN 2498-7697

Jegyzetek

- ¹ World Economic Forum on Africa: Overview, 2017. május 3-5.,
http://www3.weforum.org/docs/WEF_AF17_Overview.pdf (2017.05.10.)
- ² World Economic Forum: Famine Crisis, 2017. május 3-5., <https://www.weforum.org/events/world-economic-forum-on-africa-2017/player?p=1&pi=1&id=90113> (2017.05.10.)
- ³ Bruce-Lockhart, Anna: Which are Africa's most competitive countries? 2017. május 4.,
<https://www.weforum.org/agenda/2017/05/africa-most-prosperous-countries> (2017.05.10.)
- ⁴ Kanza, S. Elsie: 3 ways to make rich Africa work for poor Africans. 2017. április 26.,
<https://www.weforum.org/agenda/2017/04/ways-rich-africa-can-work-for-poor-africans> (2017.05.10.)
- ⁵ World Economic Forum on Africa: Press Conference – Launch of the Africa Competitiveness Report., 2017. május 3-5., <https://www.weforum.org/events/world-economic-forum-on-africa-2017/player?p=1&pi=1&id=89405> (2017.05.10.)
- ⁶ The Africa Competitiveness Report 2017,
https://www.afdb.org/fileadmin/uploads/afdb/Documents/Publications/Africa_Competitiveness_Report_2017.pdf (2017.05.10.)
- ⁷ The Africa Competitiveness Report 2017: 5. o.
https://www.afdb.org/fileadmin/uploads/afdb/Documents/Publications/Africa_Competitiveness_Report_2017.pdf (2017.05.10.)